

СПАРКИ АД

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

СПАРКИ АД (ЕИК 117010838) е акционерно дружество със седалище и адрес на управление Република България, гр. Русе, ул. Розова долина № 1. Основната дейност на Дружеството се състои в производство и търговия със заварени конструкции, кари и селскостопанска техника.

Капиталът на Дружеството е 12 000 000 лв., състоящ се от 12 000 000 броя обикновени, поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лв.

Акциите на Дружеството са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Броят на персонала към 31 декември 2016 г. е 471 души на трудов договор.

СПАРКИ АД има двустепенна система на управление, състояща се от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членовете на Надзорния съвет са:

Станислав Петков
Петър Бабурков
Атанас Маринов

Членовете на Управителния съвет са:

Чавдар Плахаров
Ивайло Георгиев
Станислав Калчев
Теодора Тодорова
Валентин Раданов
Албена Стамболова
Николай Малчев

СПАРКИ АД е част от икономическа група. Мажоритарен акционер в емитента е СПАРКИ ГРУП АД със 76.89 %. Собственици на СПАРКИ ГРУП АД са Станислав Петков и Петър Бабурков като всеки от тях притежава по 50 % от капитала на дружеството. Крайният собственик на Дружеството не е регистриран на фондова борса.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2015 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Дружеството отчита негативен паричен поток от оперативна дейност за периода в размер на 716 хил. лв. Текущите пасиви на Дружеството надвишават текущите активи с 6 569 хил. лв., а собственият капитал на Дружеството е по-нисък от акционерния му капитал с 1 598 хил. лв. Към 31 декември 2016 г. Дружеството отчита текущи задължения по заеми в размер на 14 749 хил. лв.

Тези обстоятелства показват наличието на значителна несигурност, която може да породи съществено съмнение относно възможността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на собствениците и други източници на финансиране.

Ръководството е предприело следните по-значими мерки за подобряване на финансовото състояние на Дружеството:

- Съгласно Договор за цесия от 28 ноември 2016 г. Банка ДСК ЕАД прехвърля всички свои вземания произтичащи от договори за кредит с Дружеството на Българска банка за развитие. В следствие, съгласно анекси от 30 декември 2016 г., Дружеството е разсрочило задължения по заеми към Българска банка за развитие АД в размер на 13 753 хил. лв. до 30 ноември 2017 г. като се предвиждат преговори за допълнително удължаване на сроковете на договорите.
- Съгласно анекс от 21 декември 2016 г., Дружеството е разсрочило задължения по заем към УниКредит Булбанк АД в размер на 447 хил. лв. до 03 януари 2018 г.
- Поради специфичното оборудване, с което разполага Дружеството и ограничените възможности за механична обработка на детайли до 15 тона, Дружеството насочва усилията си към увеличаване броя на клиентите на изделия със сходни параметри (габарити и предназначение). Това спомага за по-бързото усвояване на новите изделия и подобряване производителността. Тези мерки влияят положително както върху финансовия резултат, така и върху паричните потоци от оперативна дейност на Дружеството.
- Дружеството провежда политика на оптимизиране на разходите, материалните запаси и други елементи на оборотния капитал.

Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Дружеството и предприетите мерки, както и поради продължаващата финансова подкрепа от собствениците ще успее да продължи своята дейност и да погасява своите задължения, без да се продават активи и без да се предприемат съществени промени в неговата дейност.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2016 г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2016 г.:

МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (изменен) – Оповестявания, в сила от 1 януари 2016 г., приет от ЕС

Тези изменения са част от инициативата на СМСС за подобряване на представянето и оповестяването във финансовите отчети. Те изясняват указанията в МСС 1 относно същественост, обобщаване, представянето на междинни сборове, структурата на финансовите отчети и оповестяване на счетоводната политика.

Годишни подобрения 2012 - 2014 г. в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС

Тези изменения засягат 4 стандарта:

- МСФО 5 „Нетекучи активи, държани за продажба, и преустановени дейности“ относно методи на отписване;
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ относно договори за услуги;
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ относно дисконтови проценти;

- МСС 34 „Междинно финансово отчитане“ относно оповестяване на информация.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, са разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2016 г., но нямат ефект върху финансовия резултат и финансовото състояние на Дружеството и не са приложени от него:

- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, МСФО 12 „Оповестяване на дялови участия в други предприятия“ и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ – Инвестиционни дружества (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС
- МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ (изменен) – Придобиване на дял в съвместна дейност, в сила от 1 януари 2016 г., приет от ЕС
- МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 38 „Нематериални активи“ (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС
- МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 41 „Земеделие“ (изменени) – Плодоносни растения, в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС
- МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (изменен), в сила от 1 януари 2016 г., приет от ЕС

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2016 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО 9 „Финансови инструменти“, като завърши своя проект за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи и нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането. Ръководството на Дружеството е все още в процес на оценка на ефекта на МСФО 9 върху финансовия отчет, но все още не е възможно да предостави количествена информация. На този етап следните области са с очакван ефект:

- класификацията и оценяването на финансовите активи на Дружеството следва да бъдат прегледани на базата на новите критерии, които взимат под внимание договорените парични потоци за активите и бизнес модела, по който те са управлявани;
- обезценка на базата на очакваната загуба следва да бъде призната относно търговските вземания на Дружеството, освен ако те не бъдат класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно новите критерии;

МСФО 16 „Лизинги“ в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Този стандарт заменя указанията на МСС 17 и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и право за ползване на актив за почти всички лизингови договори. СМСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, но все още не може да представи количествена информация. Следните действия са предприети, за да се определи ефектът:

- извършва се пълен преглед на всички договори, за да се прецени дали допълнителни договори няма да се считат за лизингови договори съгласно новата дефиниция на МСФО 16;
- решава се кои условия за прилагане да се изберат; или пълно ретроспективно прилагане или частично ретроспективно прилагане (което означава, че сравнителната информация няма да бъде променена). Частичното прилагане позволява да не се преценяват текущите договори дали съдържат лизинг и други облекчения. Решението кой подход да се избере е важно, тъй като не може да се промени впоследствие;
- преценяват се настоящите оповестявания относно договори за финансов лизинг и договори за оперативен лизинг, тъй като е вероятно те да са базата за определяне на сумата за капитализиране и да станат активи с право на ползване
- определя се кое счетоводно опростяване е приложимо към договорите за лизинг и дали ще се използва правото на освобождаване;
- преценяват се допълнителните оповестявания, които се изискват.

МСС 7 „Отчети за паричните потоци” (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС

Тези изменения изискват допълнително оповестяване, което ще позволи на ползвателите на финансови отчети да оценят промените в задължения, произтичащи от финансовата дейност.

МСС 12 „Данъци върху дохода” (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС

Тези изменения са във връзка с признаването на отсрочени данъчни активи за неизползвани загуби и поясняват как да се отчитат счетоводно отсрочени данъчни активи относно дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност.

МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

Изменението пояснява, че трансфер от и към инвестиционни имоти може да се извърши, само ако има промяна в използването на имотите, която се дължи на обстоятелството дали тези имоти започват или спират да отговарят на дефиницията за инвестиционен имот.

Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г.

Те засягат 3 стандарта, за всеки от които е определена отделна дата на влизане в сила, като потенциален ефект върху финансовия отчет на Дружеството се очаква да има МСФО 12 “Оповестяване на дялови участия в други предприятия” – Пояснения относно обхвата на стандарта, в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС.

Към настоящия момент ръководството все още анализира възможните ефекти от бъдещото прилагане на новите стандарти, разяснения и изменения.

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Отчитане на хеджирането, в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия” (изменени), датата на влизане в сила още не е определена, все още не са приети от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

- КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отделни отчета: отчет за печалбата или загубата и отчет за всеобхватния доход.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

През 2016 г. нито едно от горепосочените условия не е на лице и поради това финансовият отчет на Дружеството е представен с един сравним период.

В случаите, в които има корекции по отношение на класифицирането на елементите на финансовите отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът върху дъщерните предприятия на Дружеството се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.5. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Дружеството.

Ръководството определя един оперативен сегмент „Производство“.

Дружеството произвежда обработени и заварени метални конструкции за повдигателни и пътнотроителни съоръжения, селскостопански машини и мотокари.

Финансовата информация за сегмента не се различава от оповестената за Дружеството. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативния сегмент, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Информацията относно резултата на сегмента, се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти“ Дружеството прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана във финансовия отчет.

Освен това, активите на Дружеството, които не се отнасят директно към дейността на сегмента, не се разпределят. През представените отчетни периоди не са идентифицирани такива активи.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегмента в предходни отчетни периоди.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки, материали, продукция, предоставяне на услуги и други приходи. Приходите от основните стоки, материали, продукция и услуги са представени в пояснение 25. Другите приходи са представени в пояснение 26. Дружеството отчита и приходи от продажби на дълготрайни активи, представени в пояснение 27.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Дружеството.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.6.1. Продажба на материали, продукция и стоки

Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материални запаси. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.6.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Дружеството, включват производствени услуги.

Дружеството не е обвързано с дългосрочни договори за предоставяне на услуги. Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.6.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.7. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“.

4.9. Печалба или загуба от преустановени дейности

Преустановена дейност е компонент на Дружеството, който или е освободен, или е класифициран като държан за продажба, и:

- представлява определен вид основна дейност или обхваща дейности от определена географска област;
- е част от отделен съгласуван план за продажба на даден вид основна дейност или на дейности от определена географска област; или
- представлява дъщерно предприятие, придобито с цел последваща продажба.

Печалбата или загубата от преустановени дейности, както и компонентите на печалбата или загубата от предходни периоди, са представени като една сума в отчета за печалбата или загубата.

Оповестяването на преустановените дейности от предходната година е свързано с всички дейности, които са били преустановени към датата на финансовия отчет за последния представен период. В случай че дейности, които са били представени като преустановени в предходен период, бъдат подновени през текущата година, съответните оповестявания за предходния период следва да бъдат променени.

4.10. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти и подобрения върху наети активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Програмни продукти 2 години
- Подобрения върху наети активи 25 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.11. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на земите се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба. Преоценка се извършва на петгодишен период.

Последващото оценяване на другите активи от имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Масивни сгради и съоръжения 25 години

• Машини, производствено оборудване и апаратура	3 години
• Транспортни средства без автомобили	10 години
• Компютри, периферни устройства за тях, софтуер и право на ползване на софтуер	2 години
• Автомобили	4 години
• Стопански инвентар	7 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.12. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В отчета за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата за съответния отчетен период.

4.13. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.14. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земи, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата съответно на ред „Приходи от продажби“ и ред „Други разходи“, и се признават, както е описано в пояснение 4.6 и пояснение 4.7.

4.15. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.15.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата на редове „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата на ред „Други разходи“.

4.15.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и банкови заеми, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за

размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.16. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство, продукцията и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материали и стоки, като използва метода среднопретеглена стойност, а разхода за продукцията – по конкретно определена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.17. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на

текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влязат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.23.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.18. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.19. Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

4.20. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Резервите включват:

- законови резерви;
- преоценъчен резерв на нефинансови активи – включва печалби или загуби от преоценки на нефинансови активи;
- други резерви - допълнителни резерви и резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи, който включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана;

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите, при наличие на такива, се включват на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците, при наличие на такива, на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.21. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи. Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение.

Ръководството на Дружеството оценява задължението за изплащане на дефинирани доходи към персонала веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.22. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на

правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.23. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.24.

4.23.1. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг“ ръководството класифицира лизинговите договори за автомобили като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.23.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23.3. Контрол върху дъщерно предприятие АБВ

В пояснение 8 е описано, че към 31 декември 2016 г, И.З. Русе ЕООД е дъщерно предприятие на Дружеството, въпреки че през периода Дружеството е прехвърлило юридически собствеността на трето лице.

На база на договорните споразумения с новия собственик, Дружеството има властта да управлява дейността на И.З. Русе ЕООД. Поради тази причина ръководството е стигнало до

заклучението, че Дружеството има практическата възможност да управлява съответните дейности на И.З. Русе ЕООД еднолично и затова е налице контрол.

4.24. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.24.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.13). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

През 2016 г. и 2015 г. Дружеството не е претърпяло загуби от обезценка на нетекущи активи.

4.24.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2016 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 6 и 7. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.24.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Дружеството е изложена на технологични промени, които могат да доведат до резки изменения в продажните цени. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси възлиза на 7 107 хил. лв. (2015 г.: 7 262 хил. лв.).

4.24.4. Обезценка на кредити и вземания

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти а на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния

клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Към 31 декември 2016 г. и към 31 декември 2015 г. най-добрата преценка на ръководството за необходимата обезценка на вземанията е на 1 хил. лв. (2015 г.: 1 хил. лв.). Допълнителна информация е предоставена в пояснение 13.

4.24.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Към 31 декември 2016 г., оценката на провизиите за пенсиониране на стойност 141 хил. лв. (2015 г.: 122 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.24.6. Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Ръководството използва доклади на независими лицензирани оценители за определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти в размер на 182 хил. лв. към 31 декември 2016 г. (2015 г.: 183 хил. лв.). Те са базирани в максимална степен на пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден недвижим имот, които са коригирани относно специфичните особености на активите на Дружеството.

5. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент една продуктова линия на Дружеството като оперативен сегмент, както е описано в пояснение 4.5: „Производство”. Този оперативен сегмент се наблюдава от ръководството, което взема стратегически решения на базата на оперативните резултати на сегмента.

Финансовата информация за сегмента не се различава от оповестената за Дружеството.

Общата сума на приходите, оперативната печалба, активите и пасивите на сегмента не се различава от оповестената във финансовия отчет на Дружеството.

През представените отчетни периоди Дружеството няма неразпределени оперативни приходи и разходи, както и активи, които не са разпределени към сегмента.

Придобитите през двата сравними периода нетекущи активи са представени в пояснения 6 и 7.

Приходите на Дружеството от клиенти, както и нетекущите активи са разпределени по следните географски области:

	2016		2015	
	хил. лв.		хил. лв.	
	Приходи	Нетекущи активи	Приходи	Нетекущи активи
Румъния	10 296	-	8 161	-
Германия	6 849	-	7 902	-
Франция	6 399	-	4 201	-
България	2 384	5 114	2 443	5 809

Белгия	38	-	30	-
Австрия	-	-	10	-
Общо	25 966	5 114	22 747	5 809

Приходите на Дружеството от външни клиенти от България, където се намира седалището на Дружеството, както и от основните пазари Румъния, Германия и Франция и др., са установени на база на географското разположение на клиентите. Нетекущите активи са разпределени на базата на тяхното физическо местонахождение.

Приходите на Дружеството от оперативна дейност са представени в пояснения 25, 26 и 27, а финансовите приходи – в пояснение 32.

През 2016 г. 20 401 хил. лв. или 78.57% от приходите от клиенти на Дружеството зависят от три клиента в сегмента „Производство“ (2015 г.: 15 758 хил. лв. или 69.28%).

6. Нематериални активи

Нематериалните активи на Дружеството включват програмни продукти, подобрения върху наети активи и разходи за придобиване на нематериални активи. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Отчетна стойност		Натрупана амортизация			Балансова стойност
	01.01.16	31.12.16	01.01.16	Увеличение	31.12.16	31.12.16
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Програмни продукти	181	181	179	1	180	1
Подобрения върху наети активи	262	262	30	10	40	222
ОБЩО:	443	443	209	11	220	223

	Отчетна стойност				Натрупана амортизация			Балансова стойност
	01.01.15	Новопридобити	Отписани	31.12.15	01.01.15	Увеличение	31.12.15	31.12.15
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Програмни продукти	179	2	-	181	174	5	179	2
Подобрения върху наети активи	243	19	-	262	19	11	30	232
Разходи за придобиване на	19	-	19	-	-	-	-	-
ОБЩО:	441	21	19	443	193	16	209	234

Подобренията върху наети активи са основно във връзка с извършени подобрения по наети имоти.

Към 31 декември и на двата сравними периода Дружеството не е имало договорни задължения във връзка със закупуване на нематериални активи.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

7. Имоти, машини и съоръжения

Имоти, машини и съоръжения на Дружеството включват земя, сгради, машини и съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар и разходи за придобиване на дълготрайни активи. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Отчетна стойност					Натрупана амортизация				Балансова стойност
	01.01.16	Новопридобити	Вътрешен трансфер	Отписани	31.12.16	01.01.16	Увеличение	Намаление	31.12.16	31.12.16
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	549	28	-	-	577	-	-	-	-	577
Сгради	337	-	-	-	337	195	13	-	208	129
Машини и съоръжения	19 056	214	22	(28)	19 264	15 620	591	(28)	16 183	3 081
Транспортни средства	1 850	7	-	(19)	1 838	1 513	150	(17)	1 646	192
Стопански инвентар	187	-	-	(29)	158	154	15	(29)	140	18
Разходи за придобиване на ИМС	895	37	(22)	(198)	712	-	-	-	-	712
ОБЩО:	22 874	286	-	(274)	22 886	17 482	769	(74)	18 177	4 709

	Отчетна стойност					Натрупана амортизация				Балансова стойност
	01.01.15	Новопридобити	Вътрешен трансфер	Отписани	31.12.15	01.01.15	Увеличение	Намаление	31.12.15	31.12.15
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	549	-	-	-	549	-	-	-	-	549
Сгради	337	-	-	-	337	183	12	-	195	142
Машини и съоръжения	19 319	89	214	(566)	19 056	15 491	694	(565)	15 620	3 436
Транспортни средства	1 850	-	-	-	1 850	1 352	161	-	1 513	337
Стопански инвентар	208	-	-	(21)	187	158	17	(21)	154	33
Разходи за придобиване на ИМС	1 033	111	(214)	(35)	895	-	-	-	-	895
ОБЩО:	23 296	200	-	(622)	22 874	17 184	884	(586)	17 482	5 392

Към 31 декември и на двата сравними периода не е извършвана преоценка на активи на Дружеството от група „Имоти, машини и съоръжения“.

Ако беше приложен моделът на цената на придобиване, преносните стойности на земите на Дружеството, оценявани по преоценена стойност щяха да възлизат на 45 хил. лв. (2015 г.: 45 хил. лв.). Преоценените стойности включват преоценъчен резерв преди данъци в размер на 504 хил. лв. (2015 г.: 504 хил. лв.), който не подлежи на разпределение на собствениците на Дружеството.

За информацията относно определянето на справедливата стойност на активи от група земя вижте пояснение 41.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Към 31 декември и на двата сравними периода Дружеството не е имало договорни задължения във връзка със закупуване на активи от групата на „Имоти, машини и съоръжения“.

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, заложили като обезпечение по заеми (вж. пояснение 21), е представена, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Земя	549	549
Сгради	36	41
Машини и съоръжения	2 296	1 908
	2 881	2 498

8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2016	участие	2015	участие
			хил. лв.	%	хил. лв.	%
ЕКО СПАРК ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	13 138	100	13 138	100
СИГМА ПЛЮС ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	463	100	463	100
СПАРКИ ЦПО ЕООД	България	Обучение на кадри	-	100	-	100
И.З. РУСЕ ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	85	100	85	100
			13 686		13 686	

Дружествата са отразени във финансовия отчет на Дружеството по себестойност.

През двата сравними периода Дружеството не е получило дивиденди.

Към 31 декември 2016 г. като едноличен собственик на И.З.РУСЕ ЕООД в Търговски регистър е вписано ГКП 2007 ЕООД, поради факта че през 2016 г., въз основа на финансиране предоставено на СПАРКИ АД от ГКП 2007 ЕООД, Дружеството прехвърля на ГКП 2007 ЕООД юридически собствеността върху И.З.РУСЕ ЕООД като запазва контрола си върху него. ГКП 2007 ЕООД е еднолична собственост на Георги Кънчев Попов като форма на обезпечение по

предоставеното на СПАРКИ АД финансиране. След изплащането на сумата по същото собствеността върху И. 3. РУСЕ ЕООД ще бъде прехвърлена обратно на Дружеството.

Инвестицията в СПАРКИ ЦПО ЕООД е напълно обезценена.

През 2016 г., въз основа на споразумение между СПАРКИ АД и Българска банка за развитие АД, СПАРКИ АД се задължава в срок до 31 декември 2017 г. да предприеме всички необходими правни и фактически действия за прекратяване на СПАРКИ ЦПО ЕООД, поради което не се очаква Дружеството да продължи дейността си за период над 12 месеца от изготвянето на настоящия отчет, поради което и инвестицията в същото е класифицирана съгласно МСФО 5 (вж. пояснение 18).

През 2016 г., въз основа на споразумение между Дружеството и Българска банка за развитие АД, СПАРКИ АД е поело ангажимент да бъде направен залог на търговски предприятия СИГМА ПЛЮС ЕООД и ЕКО СПАРК ЕООД, като през март 2017 г. такъв е учреден.

Дружеството няма други условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции в дъщерни дружества.

9. Лизинг

9.1. Финансов лизинг

Дружеството е придобило по договор за финансов лизинг транспортно средство.

Към 31 декември 2016 г. активът, придобит по договор за финансов лизинг е напълно амортизиран, а към 31 декември 2015 г. нетната му балансова стойност възлиза на 1 хил. лв. Активът е включен в група „Транспортни средства” от „Имоти, машини и съоръжения” (вж. пояснение 7).

Дружеството е лизингополучател по договор за финансов лизинг на транспортно средство с УниКредит Лизинг АД. Задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответния актив, придобит при условията на финансов лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година	От 1 до 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2016 г.			
Лизингови плащания	2	-	2
Нетна настояща стойност	2	-	2
31 декември 2015 г.			
Лизингови плащания	3	2	5
Нетна настояща стойност	3	2	5

Лизинговият договор включва фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване след последната вноска от срока на лизинга. Лизинговият договор е неотменяем, но не съдържа други ограничения. Не са признавани приходи от условни наеми и не се очакват приходи от сублизинг, тъй като активът, за който е сключени лизингов договор, се използва само от Дружеството.

9.2. Оперативен лизинг

Бъдещите минимални плащания и постъпления по сключени договори за оперативен лизинг от Дружеството са представени, както следва:

Към 31 декември 2016 г.	До 1 година	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Плащания по оперативен лизинг	(189)	(189)
Постъпления от оперативен лизинг	25	25

Към 31 декември 2015 г.	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 година	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Плащания по оперативен лизинг	(192)	(7)	-	(199)
Постъпления от оперативен лизинг	17	5	2	24

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 193 хил. лв. (2015 г.: 193 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Дружеството.

Дружеството е лизингополучател по следните по – съществени договори за оперативен лизинг:

- наем на недвижим имот с наемодател ЕКО СПАРК ЕООД с месечен наем в размер на 15 000 лв.
- наем на резервоар за втечен кислород с наемодател Месер България ЕООД с месечен наем в размер на 720 лв.
- наем на резервоар за течен азот с наемодател Лео Газ ЕООД с месечен наем в размер на 100 лв.

Лизинговите постъпления, признати като приход за периода, възлизат на 34 хил. лв. (2015 г.: 29 хил. лв.).

За двата сравними периода не са отразени преки оперативни разходи.

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условен наем или опция за последващо закупуване, клаузи, свързани с покачване на цената, както и ограничения, свързани с дивиденди, последващ лизинг или допълнителни задължения.

10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земя, която се намира в гр. Русе и се държи с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Справедливата стойност е определена от лицензиран оценител на базата на налични актуални цени на активни пазари.

За информация относно определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти вижте пояснение 41.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2015 г.	176
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	7
Балансова стойност към 31 декември 2015 г.	183
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(1)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	182

Инвестиционните имоти не са заложиени като обезпечение по задължения.

И през двата сравними периода Дружеството не е страна по договори за оперативен лизинг на инвестиционни имоти, не са отчетени приходи от наеми и не се очакват бъдещи лизингови постъпления. За двата сравними периода не са отразени преки оперативни разходи.

11. Отсрочени данъчни активи

Отсрочените данъци възникват основно в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни активи/ (пасиви)	1 януари	Признати в печалбата или загубата	31 декември
	2016		2016
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(51)	-	(51)
Инвестиционни имоти	(10)	-	(10)
Текущи активи			
Материални запаси	92	5	97
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	10	3	13
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	12	16	28
	53	24	77
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	114		138
Отсрочени данъчни пасиви	(61)		(61)
Нетно отсрочени данъчни активи	53		77

Отсрочените данъци за сравнителния период 2015 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни активи/ (пасиви)	1 януари 2015	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2015
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(51)	-	(51)
Инвестиционни имоти	(9)	(1)	(10)
Текущи активи			
Търговски и други вземания	1	(1)	-
Материални запаси	87	5	92
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	5	5	10
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	16	(4)	12
	49	4	53
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	109		114
Отсрочени данъчни пасиви	(60)		(61)
Нетно отсрочени данъчни активи	49		53

Всички отсрочени данъчни активи с изключение на данъчните загуби са включени в отчета за финансовото състояние.

Към 31 декември 2016 г. сумата на неизползваната данъчна загуба, за която в отчета за финансовото състояние не е бил признат отсрочен данъчен актив възлиза на 1 799 хил. лв. и крайният срок за приспадането и е 2017 г.

През 2015 г. сумата на данъка върху печалбата, свързан с всеки един от елементите на другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2015	
	Преди данъци хил. лв.	Нетно от данъци хил. лв.
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	2	2
Друг всеобхватен доход	2	2

12. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Материали	4 904	5 534
Незавършено производство	2 014	1 533
Продукция	151	155
Стоки	38	40
Материални запаси	7 107	7 262

През 2016 г. общо 19 976 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2015 г.: 16 993 хил. лв.). Тази сума включва и обезценка на материални запаси в размер на 52 хил. лв. (2015 г.: 53 хил. лв.), която в отчета за печалбата или загубата е представена на ред „Други разходи“.

Намаление на разходите в резултат на възстановяване на обезценки, които са били признати в предходни периоди, не е настъпило през нито един от двата сравними периода.

Дружеството е учредило залог върху материални запаси с балансова стойност 1 500 хил. евро (2 934 хил. лв.) в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД като обезпечение на предоставения заем в размер на 750 хил. евро (1 467 хил. лв.) съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г.

Дружеството е учредило залог върху материални запаси с балансова стойност 2 000 хил. лв. в полза на БАНКА ДСК ЕАД като обезпечение на предоставените заеми на СПАРКИ АД. Съгласно Договор за цесия през 2016 г. Банка ДСК ЕАД прехвърля всички свои вземания произтичащи от договори за кредит на Българска банка за развитие АД, с което последната встъпва във всички права на първоначалния заемодател.

13. Търговски вземания и аванси

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания, брутно	9 066	7 257
Обезценка	(1)	(1)
Търговски вземания, нетно	9 065	7 256
Авансови плащания, брутно	9	12
Обезценка	-	-
Авансови плащания, нетно	9	12
Търговски вземания и аванси	9 074	7 268

Всички вземания и аванси са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания и аванси се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания и аванси на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка като през двата сравними периода вземания в размер на 20 хил. лв. (2015 г.: 1 хил. лв.) са отписани без да са били предходно обезценявани (като разходът е признат в отчета за печалбата или загубата на ред „Други разходи“), а други са били обезценени и съответната обезценка в размер на 1 хил. лв. е била призната в отчета за печалбата или загубата отново на ред „Други разходи“. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

Изменението в обезценката на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	1	9
Отписани суми (несъбираеми)	(1)	(8)
Загуба от обезценка	1	-
Салдо към 31 декември	1	1

Изменението в обезценката на авансовите плащания може да бъде представено по следния начин:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	-	7
Отписани суми (несъбираеми)	-	(7)
Салдо към 31 декември	-	-

Анализ на необезценените просрочени вземания е представен в пояснение 40.2.

Най-значимите търговски вземания са представени, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
HAULOTTE GROUP	174	1 260
HAULOTTE ARGES	138	1 258
КАЕЛБЛЕ БГ ЕООД	68	68
СТРОИТЕЛНО ОБОРУДВАНЕ ЕООД	52	37
Други търговски вземания	48	65
Търговски вземания от свързани лица:		
SPARKY GmbH	8 574	4 556
СИГМА ПЛЮС ЕООД	5	4
ЦПО СПАРКИ ЕООД	3	4
И.З. РУСЕ ЕООД	3	4
	9 065	7 256

14. Предоставени заеми

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания по заеми и лихви:		
СПАРКИ ЕЛТОС АД	121	-
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	103	-
СИГМА ПЛЮС ЕООД	77	68
И.З. РУСЕ ЕООД	45	39
ЦПО СПАРКИ ЕООД	16	17
	362	124

Дружеството е страна по договори за необезпечени краткосрочни търговски заеми с дружества от групата. Лихвеният процент по заемите е 5 %.

Всички вземания по предоставени заеми са краткосрочни. Нетната им балансова стойност се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

15. Данъчни вземания

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Данък добавена стойност за възстановяване	315	295
	315	295

16. Други вземания

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания по съдебни спорове	80	24
Предплатени разходи	48	29
Други краткосрочни вземания	4	5
	132	58

Анализ на необезценените просрочени вземания е представен в пояснение 40.2.

17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	12	41
- евро	15	223
Пари и парични еквиваленти	27	264

Към 31 декември на двата сравними периода Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

18. Активи, класифицирани като преустановени дейности

През 2016 г., въз основа на споразумение между СПАРКИ АД и Българска банка за развитие АД, СПАРКИ АД се задължава в срок до 31 декември 2017 г. да предприеме всички необходими правни и фактически действия за прекратяване на дъщерното си дружество СПАРКИ ЦПО ЕООД, поради което не се очаква Дружеството да продължи дейността си за период над 12 месеца от изготвянето на настоящия отчет, поради което и инвестицията в същото е класифицирана съгласно МСФО 5.

Инвестицията в СПАРКИ ЦПО ЕООД е напълно обезценена през предходни периоди, поради което балансовата ѝ стойност е нулева.

През периода не са отчетени приходи и разходи, печалби и загуби и парични потоци, които да следва да бъдат класифицирани като такива от преустановената дейност.

19. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 12 000 000 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2016	2015
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	12 000 000	12 000 000
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	12 000 000	12 000 000

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2016		31 декември 2015	
	Брой акции	%	Брой акции	%
СПАРКИ ГРУП АД	9 226 991	76.89	10 776 991	89.81
УПФ-БЪДЕЩЕ	838 500	6.99	-	-
Други юридически лица с по-малко от 5%	786 615	6.56	65 266	0.54
Други физически лица с по-малко от 5%	1 147 894	9.56	1 157 743	9.65
	12 000 000	100.00	12 000 000	100.00

20. Възнаграждения на персонала

20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за заплати	(5 472)	(4 545)
Разходи за социални осигуровки	(979)	(817)
Разходи за компенсируеми отпуски, нетно	(163)	(6)
Разходи за обезщетения при пенсиониране	(15)	(13)
Разходи за персонала	(6 629)	(5 381)

20.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи:		
Задължения по планове с дефинирани доходи	128	98
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	128	98
Текущи:		
Задължения по планове с дефинирани доходи	13	24
Задължения за заплати	360	271
Задължения за социални осигуровки	565	432
Задължения за неизползвани отпуски	223	60
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	1 161	787

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2017 г.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” За определяне на тези задължения към персонала Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определена провизия към 31 декември 2016 г. в размер на 141 хил. лв. (2015 г.: 122 хил. лв.), представляваща сегашната стойност на задължението.

При определяне на сегашната стойност към 31 декември са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България на Национален Статистически Институт за периода 2013 г. - 2015 г. (2015 г.: 2012 г. - 2014 г.);
- темп на текучество – на база предоставена информация от Дружеството за броя напуснали лица през последните две години е изчислена вероятността за напускане. Тази вероятност е заложена при прогнозите за бъдещото развитие на персонала по отношение на групата на доброволно напусналите и уволнените, като средноаритметична стойност 0.2357 (2015 г.: 0.1824);
- вероятност за инвалидизиране – на база статистическа информация от НЦЗИ;
- дисконтов фактор - като норма на дискотиране е приложен очакваният процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите. Процентът на дискотиране, който е използван при изчисляването на задължението на Дружеството към 31 декември 2016 г. е в размер на 3.00 % (към 31 декември 2015 г.: 2.91 %) за целия срок на задължението;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е в размер на 1% годишен ръст на средната брутна заплата спрямо предходния отчетен период. Размерът на очакваното увеличение на основната заплата е съобразено с дългосрочните очаквания и прогнозната инфлация;
- придобиване на права за пенсия за осигурителен стаж и възраст – съгласно Кодекса за социално осигуряване и залегалите планове за увеличение на пенсионната възраст;
- данни за осигурителния стаж – на база предоставена от Дружеството информация за стажа на служителите в години приравнени към трета категория труд.

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независим актюерски оценител. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на висококачествени държавни ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

	Лихвен процент	До 1 година хил. лв.	Над 1 година хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2016 г.				
Дължими обезщетения		15	645	660
Сkonto	3%	(2)	(517)	(519)
Дискотирани парични потоци		13	128	141
Към 31 декември 2015 г.				
Дължими обезщетения		25	520	545
Сkonto	3%	(1)	(422)	(423)
Дискотирани парични потоци		24	98	122

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	122	108
Разходи за текущ трудов стаж	94	52
Разходи за лихви	4	3
Преоценки - актюерски (печалби) от промени в демографските предположения	-	(2)
Изплатени доходи	(79)	(39)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	141	122

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за текущ стаж, нетно	(15)	(13)
Нетни разходи за лихви	(4)	(3)
Общо разходи признати в печалбата или загубата	(19)	(16)

Разходите за текущ трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ (вж. пояснение 32).

Общата сума на приходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Актюерски печалби от промяна в демографските и финансови предположения	-	2
Общо приходи, признати в другия всеобхватен доход	-	2

На базата на минал опит Дружеството очаква да плати вноски по плана за дефинирани доходи за 2017 г. в размер на 13 хил. лв.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2016 г.:

Промени в значими актюерски предположения	2016		2015	
	Увеличение с 0.5%	Намаление с 0.5%	Увеличение с 0.5%	Намаление с 0.5%
Дисконтов процент				
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(6)	6	(6)	6

Промени в значими актюерски предположения

	2016		2015	
Процент на увеличение на заплатите	Увеличение с 0.5%	Намаление с 0.5%	Увеличение с 0.5%	Намаление с 0.5%
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	6	(6)	5	(5)
Текучество на персонала	Увеличение с 3 %	Намаление с 3 %	Увеличение с 3 %	Намаление с 3 %
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(6)	6	(4)	4

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

21. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи:		
ГКП 2007 ЕООД	1 304	-
УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	447	-
Лихви - УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	27	-
Общо нетекущи заеми	1 778	-
Текущи:		
БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ по дог. № 166	9 373	-
БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ по дог. № 1685/ № 650	4 380	-
ГКП 2007 ЕООД	652	-
Л-КЛАС ООД	156	156
БАНКА ДСК ЕАД по дог. № 166	-	9 960
БАНКА ДСК ЕАД по дог. № 1685/ № 650	-	4 912
БАНКА ДСК ЕАД по дог. № 1480	-	1 883
УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	-	459
Лихви - БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ	128	-
Лихви - УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	4	6
Лихви -Л-КЛАС ООД	4	4
Заеми от свързани лица:		
Чавдар Плахаров	45	45
Лихви -Чавдар Плахаров	7	8
Общо текущи заеми	14 749	17 433

Полученият заем от УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г. представлява банков револвиращ кредит, чиято главница възлиза в размер на 229 хил. евро (447 хил. лв.) към 31 декември 2016 г. (2015 г.: 459 хил. лв.). Съгласно анекс от 21 декември 2016 г., заемът се погасява еднократно в пълен размер на 03 януари 2018 г. Лихвеният процент е в размер на 3-месечен EURIBOR+4.0 % годишно, но не по-малко от 4.0 %

и не повече от 4.7 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с материални запаси с балансова стойност 1 500 хил. евро (2 934 хил. лв.), особен залог на машини и съоръжения, залог върху сгради и имоти и запис на заповед в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД издадена от СПАРКИ АД.

Полученият заем от ГКП 2007 ЕООД е в размер на 1 000 хил. евро (1 956 хил. лв.) към 31 декември 2016 г. при договорена фиксирана лихва в размер на 411 хил. лв. за целия период на финансирането. Крайният срок на погасяване е 30 декември 2019 г. на вноски по погасителен план. Относно обезпечението вж. пояснение 8.

Към 31 декември 2015 г. задължението по кредити към БАНКА ДСК ЕАД се състои от три получени заема – съгласно договори № 166, № 650 и № 1480.

Полученият заем съгласно договор № 1480 от 20 ноември 2014 г. представлява банков револвиращ кредит в размер на 1 000 хил. евро (1 956 хил. лв.). Към 31 декември 2016 г. заемът е изцяло погасен, а задължението по същия към 31 декември 2015 г. възлиза на 1 883 хил. лв.. Лихвеният процент по кредита е в размер на 3-месечен EURIBOR+4.80% годишно, но не по-малко от 4.80% и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижими имоти и вещни права върху недвижими имоти, собственост на дъщерно дружество, особен залог върху материални запаси с балансова стойност 500 хил. евро, залог на всички настоящи и бъдещи вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя до размера на кредита и вземания на СПАРКИ АД както и залог върху всички настоящи и бъдещи вземания на Дружеството, произтичащи от всички настоящи и последващо сключвани договори (както и за анексите към тях) с определени контрагенти на Дружеството.

Съгласно Договор за цесия през 2016 г. Банка ДСК ЕАД прехвърля на Българска банка за развитие АД всички свои вземания и права произтичащи от описаните договори за кредит, по които тя е заемодател.

Полученият заем съгласно договор № 166 представлява банков револвиращ кредит в размер на 4 792 хил. евро (9 373 хил. лв.) към 31 декември 2016 г. (2015 г.: 9 960 хил. лв.). Съгласно анекс от 30 декември 2016 г. с Българска банка за развитие АД, заемът е платим еднократно на 30 ноември 2017 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно, но не по-малко от 4.80 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижими имоти, особен залог върху машини и съоръжения, договор за поръчителство със СПАРКИ ГРУП АД, СПАРКИ ГмбХ и ЕКО СПАРК ЕООД, особен залог върху материали на склад с неснижаем остатък 2 000 хил. лв., вземания с неснижаем остатък 1 500 хил. лв. и залог на парични вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя, до размера на кредита, както и залог върху всички настоящи и бъдещи вземания на Дружеството, произтичащи от всички настоящи и последващо сключвани договори (както и за анексите към тях) с дефинирани в анекс към договора за заем контрагенти.

Полученият заем съгласно договор № 650 представлява банков револвиращ кредит, който с е трансформиран в стандартен банков кредит с договор за новация № 1685/30 септември 2015 г. Салдото по заема към 31 декември 2016 г. е в размер на 2 239 хил. евро (4 380 хил. лв.), а към 31 декември 2015 г. – 4 912 хил. лв. Съгласно анекс от 30 декември 2016 г. с Българска банка за развитие АД, заемът е платим еднократно на 25 ноември 2017 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно, но не по-малко от 4.80 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с трета по ред ипотека върху недвижими имоти и вещни права върху недвижими имоти на ЕКО СПАРК ЕООД, особен залог върху материални запаси с балансова стойност 2 000 хил. лева, особен залог върху машини, договор за поръчителство със СПАРКИ ГРУП АД, СПАРКИ ГмбХ и ЕКО СПАРК ЕООД, залог на всички настоящи и бъдещи вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя до размера на кредита и вземания на СПАРКИ АД с неснижаем остатък 1 500 хил. лв. както и залог върху всички настоящи и бъдещи вземания на Дружеството, произтичащи от всички настоящи и последващо сключвани договори (както и за анексите към тях) с определени контрагенти на Дружеството.

В допълнение, съгласно споразумение между Дружеството и Българска Банка за развитие АД като обезпечение по договори за кредит № 166 и 650 (договор за новация № 1685/30 септември 2015 г.) следва да бъде направи залог на търговските предприятия ЕКО СПАРК ЕООД, СИГМА ПЛЮС ЕООД И СПАРКИ АД, като през 2017 г. такъв е учреден върху СИГМА ПЛЮС ЕООД и ЕКО СПАРК ЕООД.

За повече информация относно обезпеченията вижте пояснения 7, 8, 12 и 38.

През двата сравними периода Дружеството е страна по необезпечен търговски заем за оборотни средства с Л-Клас ООД в размер на 156 хил. лв. (2015 г.: 156 хил. лв.) при годишен лихвен процент 6-месечен EURIBOR+2.50%.

Дружеството е страна и по необезпечен заем за оборотни средства с изпълнителния директор на Дружеството - Чавдар Плахаров със салдо към 31 декември 2016 г. в размер на 45 хил. лв. (2015 г.: 45 хил. лв.) при годишна лихва от 5 %.

22. Търговски задължения и аванси

Търговските задължения и аванси, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
СКОРПИОН ШИПИНГ СОФИЯ	1 554	1 635
ТИСЕНКРУП МАТЕРИАЛС БЪЛГАРИЯ ООД	829	260
МАЯК М АД	702	915
СИДМА БЪЛГАРИЯ ЕАД	422	198
VOESTALPINE KREMS GMBH	207	-
ИСКАР БЪЛГАРИЯ ЕООД	165	114
МАКСМЕТАЛ ЕООД	160	-
ЕНА МЕТАЛ ООД	137	125
BENTELER DISTRIBUTION DEUTSCHLAND GMBH	135	155
ТИСЕНКРУП ЮПИТЕР СТОМАНА ООД	-	338
Други	1 905	1 552
Търговски задължения към свързани лица:		
ЕКО СПАРК ЕООД	622	498
SPARKY POWER TOOLS	-	2
Търговски задължения	6 838	5 792
Получени аванси	470	461
Търговски задължения и аванси	7 308	6 253

Нетната балансова стойност на търговските задължения и аванси се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

23. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за ДДФЛ	224	135
Лихви по просрочени публични задължения	22	6
Други данъчни задължения	8	8

254	149
------------	------------

24. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за лихви по търговски разчети	45	15
Други текущи задължения	16	11
Други задължения към свързани лица:		
Управленски персонал – гаранции за управление	51	51
	112	77

25. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажба на готова продукция	24 638	21 412
Приходи от продажба на материали	878	794
Приходи от предоставяне на услуги	333	418
Приходи от продажба на стоки	79	89
Други приходи от продажби	37	29
	25 965	22 742

26. Други приходи

Другите приходи на Дружеството включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Отписани задължения	6	4
Излишък на материални запаси	1	4
Приходи от застрахователи	-	3
Други приходи	1	-
	8	11

27. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажба	1	5
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	-	(5)
Печалба от продажба на нетекущи активи	1	-

28. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Основни материали	(10 410)	(8 132)
Материали за ремонт и поддръжка	(1 245)	(953)
Спомагателни материали	(1 223)	(964)
Енергия, вода и газ	(847)	(694)
Горивни и смазочни материали	(63)	(71)
Други материали	(150)	(141)
	(13 938)	(10 955)

29. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Транспортни услуги	(875)	(787)
Промислени услуги	(591)	(367)
Посреднически и консултантски услуги	(574)	(632)
Разходи за наеми	(193)	(193)
Разходи за охрана	(86)	(85)
Разходи за комуникации	(40)	(60)
Независим финансов одит	(39)	(39)
Други услуги	(504)	(436)
	(2 902)	(2 599)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2016 г. е в размер на 39 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

30. Суми с корективен характер

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност на продадените стоки и материали	(408)	(382)
Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин	178	108
Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство	480	(1 016)
	250	(1 290)

31. Други разходи

Другите разходи на Дружеството включват:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Отписан аванс за нетекущи активи	(198)	-
Обезценка на материални запаси	(52)	(53)
Отписани и обезценени вземания	(21)	(1)
Разходи за командировки	(16)	(32)
Разходи за данъци по ЗМДТ	(14)	(12)
Разходи за данъци върху разходите по ЗКПО	(9)	(8)
Брак на материални запаси	(5)	(19)
Други разходи	(184)	(129)
	(499)	(254)

32. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за лихви по финансов лизинг	-	(1)
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	(2)	(3)
Други заеми по амортизирана стойност	(825)	(872)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(827)	(876)
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(4)	(3)
Печалба/ (Загуба) от промяна във валутните курсове по вземания и задължения, нетно	(38)	(25)
Финансови разходи за банкови такси и комисионни	(261)	(194)
Финансови разходи	(1 130)	(1 098)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	16	5
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	16	5
Финансови приходи	16	5

33. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 % (2015 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Печалба преди данъчно облагане	361	288
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	(36)	(29)
Данъчен ефект от:		
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(122)	(114)
Корекции за приходи, непризнати за данъчни цели	158	143
Текущ разход за данъци върху дохода	-	-
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	24	4
Приходи от данъци върху дохода	24	4

Пояснение 11 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

34. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на Дружеството.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2016	2015
Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	385 000	292 000
Среднопретеглен брой акции	12 000 000	12 000 000
Основен доход на акция (в лв. за акция)	0.03	0.02

35. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството, включват едноличния собственик, дружества от групата му, ключов управленски персонал. През периода Дружеството е заемополучател по договор за субординиран заем с изпълнителния си директор, по който е начислена лихва и заем, както и по такъв с главния си акционер.

Дружество - майка на Дружеството е СПАРКИ ГРУП АД, което притежава 76.89% от акциите на СПАРКИ АД.

Дъщерни предприятия на Дружеството са:

- СПАРКИ ЦПО ЕООД
- ЕКО СПАРК ЕООД
- СИГМА ПЛЮС ЕООД
- И.З. РУСЕ ЕООД

Дружества под общ контрол, с които Дружеството има сделки през сравнимите периоди са както следва:

- SPARKY GmbH
- СПАРКИ ЕЛТОС АД
- СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД
- SPARKY POWER TOOLS GmbH

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

35.1. Сделки със собствениците, дъщерни предприятия и предприятия под общ контрол

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на стоки и услуги:		
SPARKY GmbH	6 849	7 904
ЦПО СПАРКИ ЕООД	2	2
СПАРКИ ЕЛТОС АД	-	3
ЕКО СПАРК ЕООД	1	1
СИГМА ПЛЮС ЕООД	1	1
И.З. РУСЕ ЕООД	1	1
Покупки на стоки и услуги:		
SPARKY GmbH	481	586
ЕКО СПАРК ЕООД	180	180
СПАРКИ ГРУП АД	120	120
СПАРКИ ЕЛТОС АД	119	144
ЦПО СПАРКИ ЕООД	6	3
SPARKY POWER TOOLS GmbH	-	2
Приходи от лихви:		
СПАРКИ ЕЛТОС АД	7	-
СИГМА ПЛЮС ЕООД	3	3
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	3	-
И.З. РУСЕ ЕООД	2	2
ЦПО СПАРКИ ЕООД	1	1
Погасени суми по предоставени заеми:		
СПАРКИ ЕЛТОС АД	289	-
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	27	-
ЦПО СПАРКИ ЕООД	2	5
Предоставени заеми:		
СПАРКИ ЕЛТОС АД	402	-
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	127	-
СИГМА ПЛЮС ЕООД	6	4
И.З. РУСЕ ЕООД	4	4
ЦПО СПАРКИ ЕООД	-	2
Получени и погасени заеми:		
СПАРКИ ГРУП АД	140	-

35.2. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	286	271
Разходи за социални осигуровки	38	38
Общо краткосрочни възнаграждения	324	309
Общо възнаграждения	324	309
Разходи за лихви по заем от Изпълнителния директор	2	3
Възстановен заем от Изпълнителния директор	-	6

36. Нетен паричен поток от оперативна дейност

Следните корекции с непаричен характер и корекциите за промени в оборотния капитал са направени по отношение на финансовия резултат на Дружеството преди данъци и лихви с цел получаването на паричен поток от оперативна дейност:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Печалба преди лихви и данъци	1 176	1 162
Корекции:		
Амортизация на нефинансови активи	780	900
(Печалби) /Загуби от валутни операции, нетно	38	25
Такси и комисионни по заеми	232	167
Безналични сделки	(2 947)	(107)
Промяна в материалните запаси	155	1 251
Промяна в търговските и други вземания	(1 900)	(2 256)
Промяна в търговските и други задължения	1 580	1 800
Промяна в провизиите за обезщетения при пенсиониране	19	14
Други изменения	151	48
Нетен паричен поток от оперативна дейност	(716)	3 004

37. Безналични сделки

През 2016 г. Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е погасило задължения за заем в размер на 3 129 хил. лв. чрез прихващане с търговски вземания;
- Дружеството е закрило вземания по предоставен заем в размер на 291 хил. лв. чрез прихващане с търговски задължения;
- Дружеството е придобило нетекущи активи в размер на 70 хил. лв. чрез прихващане на търговски вземания;
- Дружеството е платило задължения за лихви в размер на 39 хил. лв. чрез прихващане на търговски вземания;
- Дружеството е продало нетекущи активи в размер на 1 хил. лв. чрез прихващане на търговски задължения;

През 2015 г. Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е продало нетекущи активи в размер на 31 хил. лв. чрез прихващане на търговски задължения;
- Дружеството е придобило нетекущи активи в размер на 138 хил. лв. чрез прихващане на търговски вземания;

38. Условни активи, условни пасиви и поети задължения

Дружеството е издало запис на заповед в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД като обезпечение на предоставения заем в размер на 750 хил. евро (1 467 хил. лв.) съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г., за размера на кредита и лихвите по него.

Дружеството е издало запис на заповед в размер на 6 474 хил. евро (12 662 хил. лв.) в полза на Банка ДСК ЕАД като обезпечение на предоставения заем в размер на 6 050 хил. евро (11 833 хил. лв.) съгласно договор № 166 от 4 ноември 2005 г. за размера на кредита плюс едногодишните лихви по него. Съгласно Договор за цесия през 2016 г. Банка ДСК ЕАД прехвърля всички свои вземания и права произтичащи от договори за кредит със СПАРКИ АД на Българска банка за развитие АД.

До пълното погасяване на задълженията си към Българска банка за развитие АД, Дружеството не може да разпределя и изплаща дивиденди, без предварително писмено съгласие от Българска банка за развитие АД, за което и да е дружество от групата.

До пълното погасяване на задълженията си към Българска банка за развитие АД, Дружеството не може да ползва нови банкови кредити и да извършва разпоредителни сделки с недвижими имоти и да обременява с тежести същите, без предварително писмено съгласие от страна на Българска банка за развитие АД.

Съгласно споразумение между Дружеството и Българска Банка за развитие АД, Дружеството се задължава в срок до 31 декември 2017 г. да предприеме всички необходими правни и фактически действия за прекратяване на СПАРКИ ЦПО ЕООД.

През 2016 г., въз основа на споразумение между Дружеството и Българска банка за развитие АД, СПАРКИ АД е поело ангажимент да бъде направен залог на търговски предприятия СИГМА ПЛЮС ЕООД и ЕКО СПАРК ЕООД, като през март 2017 г. такъв е учреден.

В допълнение, съгласно споразумение между Дружеството и Българска Банка за развитие АД, в срок до 28 февруари 2017 г. като обезпечение по договори за кредит № 166 и 650 (договор за новация № 1685/30 септември 2015 г.) следва да бъде извършен залог на търговските предприятия ЕКО СПАРК ЕООД, СИГМА ПЛЮС ЕООД и СПАРКИ АД. Дружеството се задължава да предприеме всички необходими правни и фактически действия, така че 100% от постъпленията на всяко от Дружествата – СПАРКИ АД, ЕКО СПАРК ООД, СИГМА ПЛЮС ЕООД, СПАРКИ ЦПО ЕООД и SPARKY GmbH да постъпват по сметките на Кредитополучателя в лева, евро и щатски долари, открити в банката.

Съгласно договор с ГКП 2007 ЕООД за покупко-продажба на дружествени дялове, Дружеството се задължава в срок до 30 декември 2019 г. да купи 105 000 дружествени дяла с единична номинална стойност от 10 лв. представляващи 100% от капитала на ИЗ Русе ЕООД за сумата от 1 210 хил. евро.

За повече информация вижте Пояснения 7, 8, 12 и 38.

През годината са предявени различни правни искове към Дружеството. Ръководството на Дружеството счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка.

Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

Не са възникнали други условни пасиви за Дружеството по отношение на дъщерни предприятия.

39. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2016	2015
		хил. лв.	хил. лв.
Кредити и вземания:			
Предоставени заеми	14	362	124
Търговски и други вземания	13, 16	9 065	7 282
Пари и парични еквиваленти	17	27	264
		9 454	7 670
Общо финансови активи:		9 454	7 670
Финансови пасиви	Пояснение	2016	2015
		хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Нетекущи пасиви:			
Заеми	21	1 778	-
Задължения по финансов лизинг	9.1	-	2
		1 778	2
Текущи пасиви:			
Заеми	21	14 749	17 433
Задължения по финансов лизинг	9.1	2	3
Търговски и други задължения	22, 24	6 950	5 869
		21 701	23 305
Общо финансови пасиви:		23 479	23 307

Вижте пояснение 4.15 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 40.

40. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 39. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

40.1. Анализ на пазарния риск

40.1.1. Валутен риск

Сделките на Дружеството се осъществяват в български лева и евро. След въвеждането на еврото българският лев бе фиксиран към еврото в съотношение 1EUR = 1.95583 лв., което елиминира наличието на валутен риск за Дружеството.

40.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при финансиране. Към 31 декември 2016 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми и задълженията си по финансов лизинг, които са с променливи лихвени проценти. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

Представената по-долу таблица показва чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите и договорите за финансов лизинг, базирани на EURIBOR, в размер на +/- 0.05 % (за 2015 г. +/- 0.05%) Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Дружеството към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

	Изменение на нетен финансов резултат за годината и собствен капитал	
	хил. лв.	
	+0.05%	-0.05%
31 декември 2016 г.	(6)	6

	Изменение на нетен финансов резултат за годината и собствен капитал	
	хил. лв.	
	+0.05%	-0.05%
31 декември 2015 г.	(8)	8

40.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, депозирани средства, възникване на вземания от клиенти и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Групи финансови активи:		
Пари и парични еквиваленти	27	264
Търговски и други вземания	9 065	7 282
Заеми	362	124
Балансова стойност	9 454	7 670

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по сделки, с изключение на посочено в пояснение 21.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените просрочени финансови активи е следната:

	2016	2015
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
До 3 месеца	1 887	1 894
Между 3 и 6 месеца	1 791	3 133
Между 6 месеца и 1 година	3 211	1 578
Над 1 година	1 451	129
Общо	8 340	6 734

По отношение на търговските и други вземания Дружеството е изложено на по-значителен кредитен риск към няколко контрагента, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в една индустрия и различни географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Загуба от обезценка не е признавана по отношение на горепосочените финансови активи. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Дружеството по отношение на тези финансови инструменти.

40.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2016 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

	Текущи		Нетекущи
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
31 декември 2016 г.			
Заеми	344	14 405	1 778
Задължения по финансов лизинг	2	-	-

Търговски и други задължения	6 950	-	-
Общо	7 296	14 405	1 778

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

31 декември 2015 г.	Текущи		Нетекущи
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Заеми	3 873	13 560	-
Задължения по финансов лизинг	1	2	2
Търговски и други задължения	5 869	-	-
Общо	9 743	13 562	2

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до три месеца.

41. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември на двата сравними периода, оценявани периодично по справедлива стойност:

Ниво 3.	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Имоти		
- земи	577	549
Инвестиционни имоти		
- земи	182	183

Земи (Ниво 3)

Съгласно счетоводната политика на Дружеството преоценка на земите в група „Имоти, машини и съоръжения” се извършва на петгодишен период на базата на доклади на независими лицензирани оценители. Справедливата стойност е определена от лицензиран оценител на базата на налични актуални цени на активни пазари, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Последната преоценка на земите в група „Имоти, машини и съоръжения” е била извършена на 31 декември 2014 г.

Земите на Дружеството, класифицирани като инвестиционни имоти са отчитани по модела на справедливата стойност. Справедливата стойност е определена от лицензиран оценител на базата на налични актуални цени на активни пазари, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Инвестиционните имоти са преоценени на 31 декември 2016 г. Предишната преоценка е била извършена на 31 декември 2015 г.

При определяне на стойността на земята е приложен метод на пазарните сравнения. База за оценка при сравнителния метод са данните от реални сделки, на които се прави пряко сравнение /на разглеждания обект с подобни на него, които вече са продадени, като цената се определя чрез корекции, отчитащи различията в тези предишни сделки/. Важно условие е сделките да са сключени при обичайни условия.

При определяне стойността на имота са отчетени фактори като местонахождение, възможност за най-ефективно използване, комуникативност на имота, състояние и тенденции в пазара на недвижими имоти в региона др. През 2016 г. корекцията за тези фактори варира от 100 % до 125 % (2015 г.: 105 % - 120 %).

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за земите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Началното салдо на нефинансовите активи на ниво 3 може да бъде равно с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	Имоти	Инвестиционни
	Земи	Земи
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2015 г.	549	176
Печалби признати в печалбата или загубата:		
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	7
Салдо към 31 декември 2015 г.	549	183
Печалби признати в печалбата или загубата:		
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	(1)
Покупки	28	-
Салдо към 31 декември 2016 г.	577	182

42. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на собствения капитал към общото финансиране в разумни граници.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2016	2015
	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	10 402	10 017
+Субординиран дълг	4 581	5 113
Коригиран капитал	14 983	15 130
+Общо задължения	25 492	24 802
- Пари и парични еквиваленти	(27)	(264)
Нетен дълг	25 465	24 538
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг:	1:1.70	1:1.62

Промяната на съотношението през 2016 г. се дължи главно на ръст на нетния дълг.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството може да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Дружеството не е променяло целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

43. Събития след края на отчетния период

На 12 януари 2017 г. Дружеството сключва договор за поръчителство с Българска банка за развитие АД, съгласно който се задължава да отговаря пред банката солидарно със СПАРКИ ЕЛТОС АД (главен длъжник) за пълното и точно изпълнение на всяко и всички задължения по Договор за банков кредит № 902/22.11.2016 г., сключен между Банката и главния длъжник за сумата от 7 500 хил. евро (14 669 хил. лв.).

През март 2017 г., в изпълнение на споразумение между Дружеството и Българска банка за развитие АД, СПАРКИ АД учредява залог на търговските предприятия СИГМА ПЛЮС ЕООД и ЕКО СПАРК ЕООД.

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

44. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2016 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 13 март 2017 г.